

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ЗАШТИТА НА КОЖАТА ОД
ЗАМРЗНУВАЊЕ, СОНЦЕ И ОСУШУВАЊЕ

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при заштита на кожата од замрзнување, сонце и осушување.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при заштита на кожата од замрзнување, сонце и осушување е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при заштита на кожата од замрзнување, сонце и осушување по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази за заштита на кожата од замрзнување, сонце и осушување во дерматологијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.14/13)..

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2316/1
27 февруари 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ЗАШТИТА НА КОЖАТА ОД ЗАМРЗНУВАЊЕ, СОНЦЕ И ИСУШУВАЊЕ

МЗД Упатство

5.6.2009

Heli Majamaa

- Заштита на кожата од замрзнување;
- Заштита на кожата од сонце;
- Заштита на кожата од исушување
- Поврзани извори

ЗАШТИТА НА КОЖАТА ОД ЗАМРЗНУВАЊЕ

- Да се избегнуваат сапуни и производи за миеење.
- Да се избегнуваат лосиони и пени за брочење.
- Кремови за заштита од студено, вклучувајќи многу масни кремови, го зголемуваат ризикот од замрзнување бидејќи ја намалуваат температурата на кожата.
- Надворешната страна на облеката треба да е непропустлива за ветер, а внатрешната да го задржува воздух и да е волуминозна.
- Да се избегнува перспирација со облекување на алишта додека се вежба: неколку тенки облеки се подобри отколку една дебела.
- Да се избегнува изложување на главата и вратот на воздушна струја (ветер).
- Топлинската изолација на стапалата може да биде подобрена со носење на покомотни чевли, со пластична навлака помеѓу два слоја на чорапи, и со аплицирање на талк на стапалата.

ЗАШТИТА НА КОЖАТА ОД СОНЦЕ

- Според резултатите на епидемиолошките студии, УВБ зрачењето ја предиспонира кожата за добивање на базалиоми, епидермални карциноми и соларни кератоци.
- УВБ е најважен ризик-фактор за настанување на епидермален карцином, и ризикот од базалиом е директно пропорционален на кумулативната доза на УВА радијација.
- Повторувачките изгореници се почести отколку високата кумулативна светлина.
- Рефлексијата од песок, вода и особено снег го зголемуваат количеството на ултравиолетово зрачење. Адекватна заштита на кожата е задолжителна во состојби каде има многу рефлектирачко светло.
- Адекватно облекување и избегнување на експозиција на светлина посебно околу пладне помага при заштитата од сонце.
- Кремови за заштита од сонце со фактор 15 и повеќе се од корист (ннд-В), но не ја заменуваат адекватната облека.

ЗАШТИТА НА КОЖАТА ОД ИСУШУВАЊЕ

- Заштитни кремови секогаш треба да се користат кога кожата се чувствува сува, рапава или кога има фисури.
- Повторното намокрување и делумното користење на сапуни ја предиспонираат кожата кон сушење. Рацете би требало да се мијат само еднаш на ден, а пациентите со контактна алергија би требало да користат заштитни ракавици.

- Заштитата е мошне важна кај пациенти со атопија и контактен дерматитис. Лицата со атопија треба да користат кремове на поголема површина на кожа од онаа која ја чувствуваат сува.
- Кератолитични масти (на пример, салицилна киселина или препарати со карбамид) се потребни кај петици со фисури.

РЕФЕРЕНЦИ

1. Thompson SC, Jolley D, Marks R. Reduction of solar keratoses by regular sunscreen use. N Engl J Med 1993;329:1147-51
2. Naylor MF, Boyd A, Smith DW, Cameron GS, Hubbard D, Neldner KH. High sun protection factor sunscreens in the suppression of actinic neoplasia. Archives of Dermatology 1995;131:170-5
3. Editors, Article ID: ebm00266 (013.081), © 2009 Duodecim Medical Publications Ltd

Последна промена 17.5.2009

Article ID: ebm00266 (013.091) © 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 17.5.2009, www.ebm-guidelines.com**
2. **Нема промени во упатството до 2014 година**
3. **Упатството треба да се ажурира по 2 години**
4. **Предвидено следно ажурирање во 2016 г**

Упатството го ажурирал: И. Стојковски
Координатор: Проф. Др. К. Зафировска